

Met welke geneesmiddelen mag u niet in de zon ?

Sommige geneesmiddelen (en cosmetica) kunnen in combinatie met zonlicht een overgevoelighedsreactie (of fotosensibilisatie) veroorzaken. Er bestaan twee types van overgevoelighedsreactie of fotodermatosen.

- **Onmiddellijke reactie (Fototoxische dermatosen):**

Dit is een abnormale reactie van de huid door de interactie van een chemische stof en licht.

Ze wordt vooral gekenmerkt door verbranding (zanneslag met roodheid en eventueel blaarvorming), die beperkt is tot zones die aan de zon of UV-stralen werden blootgesteld, en snel na blootstelling aan zonlicht of UV-stralen optreedt. De reactie is dosisafhankelijk, zowel wat betreft het geneesmiddel als het zonlicht. De reactie kan ook optreden achter vensterglas.

De letsels genezen meestal vlot na enkele dagen. Indien het geneesmiddel niet meer wordt genomen, treden de huidletsels bij hernieuwde blootstelling aan zonlicht of UV-stralen niet opnieuw op. Mits doeltreffende bescherming tegen de zon of de UV-stralen kan het geneesmiddel zo nodig opnieuw worden gebruikt.

- **Uitgestelde reactie (Fotoallergische dermatosen):**

Bij dit type van dermatose treedt de reactie pas na enkele uren tot dagen op en volgt vaak pas na meerdere blootstellingen of periodes van blootstelling. Meestal gaat het om schilferende rode vlekken en blaasjes die heftig kunnen jeuken, zoals bij eczeem. Er kunnen ook pigmentafwijkingen optreden die bruin- of blauwachtig zijn. Ze komen vooral (maar niet uitsluitend) voor op de lichaamsdelen die aan zonlicht of UV-stralen werden blootgesteld, maar kunnen ook uitbreiden naar andere zones.

Fotoallergische reacties worden nauwelijks beïnvloed door de mate van blootstelling aan straling.

Na stoppen van het verantwoordelijke geneesmiddel, of na stoppen van de blootstelling aan de zon of de UV-stralen, verdwijnen de reacties langzaam. Elke - zelfs minieme - blootstelling aan zonlicht of UV-stralen, zal de huidaandoening opnieuw uitlokken of verergeren wanneer het geneesmiddel wordt ingenomen. In zeldzame gevallen kan het zonlicht alleen, zelfs wanneer u het geneesmiddel niet meer gebruikt, een opstoot uitlokken.

- **Welke geneesmiddelen:**

Heel veel geneesmiddelen kunnen in meerdere of mindere mate een fotodermatose uitlokken.

In **onderstaande tabellen** geven we een overzicht van de belangrijkste geneesmiddelen. Indien u een van deze geneesmiddelen moet nemen, bespreek dit dan met uw arts en/of apotheker.

Lokaal toe te dienen geneesmiddelen

Geneesmiddelengroep	Product	Merknamen
Anti-acnemiddelen	fluorourcail	Efudix
	benzoylperoxide	Acneplus, Benzac, Epiduo, Pangel
	<i>azelaïnezuur</i>	Skinoren
	<i>adapaleen</i>	Differin, Epiduo
Ontstekingsremmers	ketaprofen	Fastum
	piroxicam	Feldene Piromed
	ibuprofen	Extrapan, Ibuprofen Teva, Ibuprofen Kela, Ibutop
	diclofenac	Voltaren
	etofenamaat	Flexium
	indometacine	Sportflex
Psoriasis	koolteren	-
Antifectiemiddelen	sulfamiden	Antebor, Flammazine, Sedoflame, Sulfasil, Flammacerium
Immunomodulatoren	<i>imiquimod</i>	Aldara
	pimecrolimus	Elidel
	tacrolimus	Protopic
Ontsmettingsmiddelen	<i>chlorhexidine</i>	Astrenix, H.A.C., Hibidil, Hibiscrub, Medisepta, Mefren, Chloraprep, Sabenyl
Schimmelwerende middelen	terbinafine	Lamisil, Terbinafine

Systemische geneesmiddelen

Geneesmiddelengroep	Product	Merksnaam
Antibiotica	Norfloxacin	Norfloxacin
	<i>Sulfamethoxazol</i>	Bactrim, Eusaprim
	Doxycycline	Doxycycline, Doxylets, Doxytabs, Vibratab
	minocycline	Klinotab, Mino-50, Minocin, Minocycline, Minotab
	Norfloxacin	Norfloxacin
	Ofloxacin	Ofloxacin, Tarivid
	ciprofloxacin	Ciproxine
Anti-tuberculose	pyrazinamide	Tebrazid
Schimmelwerende middelen	terbinafine	Lamisil, Terbinafine
	voriconazol	Vfend
Anti-acne	isotretinoïne / tretinoïne	Roaccutane, Isosupra, Isocural, Treclinax
	Azelainezuur	Skinoren
Psoriasis	methoxaleen	Mopsoralen
	Acitretine	Neotigason
Antimalariamiddelen	hydroxychloroquine	Plaquenil
Hoogteziekte / glaucoom	Acetazolamide	Diamox
Benzodiazepines/antidepressiva	Alprazolam	Alprazolam, Alpraz, Xanax
	Duloxetine	Cymbalta
	Fluoxetine	Fluoxetine, Fluoxone, Fontex, Prozac
	Imipramine	<i>Tofranil</i>

	Nortriptiline	<i>Nortrilen</i>
	Sint-Janskruid	Milperinol, Hyperiplant, Perika, Zibrine
	Venlafaxine	Efexor, Venlafaxine
	Zolpidem	Zolpidem, Stilnoct
Diuretica (Hoge bloeddruk)	Bumetanide	Burinex
	Furosemide	Furosemide, Frusamil, Lasix
	Indapamide	Coversyl Plus, Coperindo, Fludex, Indapamide, Perindapam, Preterax
	Hydrochloorthiazide	Accuretic, Atacand Plus, Belsar Plus, Co-Bisoprolol, Co-Aprovel, Co-Diovane, Co-Inhibace, Co-Renitec, Dytenzide, Emcoretic, Hygroton, Kinzalcomb, Lodoz, Loortan plus, Maxsoten, Micardis Plus, Moduretic, Nobiritec, Ometec Plus, Sectrazide, Teveten Plus, Tritazide, Zestoretic, Zok-Zid, Zopranol Plus, enz.
	Triamtereen	Dytenzide
Calciumantagonisten	Diltiazem	Diltiazem, Progor, Tildiem
	Nifedipine	Tenif, Adalat, Hypan, Nifedipine
	Verapamil	Isoptine
ACE-remmers	Enalapril	Enalapril, Renitec, Zanicombo
Hartritme-stoornissen	Amiodaron	Amiodarone, Cardarone
	Flecaïnide	Apocard, Flecaïnide, Flecateva, Tambocor
Cholesterolverlangende middelen	Bezafibraat	Cedur, Eulitop

	Fenofibraat	Fenofibrate, Fenogal, Lipanthyl
Suikerziekte	Glibenclamide	Daonil, Euglucon
Anti-epilepsie	Carbamazepine	Tegetrol
	Felbamaat	Taloxa
	Lamotrigine	Lamictal, Lambipol, Lamotrigine
	Rufinamide	Inovelon
	Stiripentol	Diacomit
Antihistaminica	Promethazine	Phenergan
	Alimemazine	Theralene
Orale anticonceptie (de pil)	-	-
Pijnstillers / ontstekingsremmers / koortswerende middelen	Tenoxicam	Tilcotil
	ketoprofen	Rofenid
	Nabumeton	Gambaran
	piroxicam	Brexine, Feldene, Piroxicam, Piromed, Solicam
	naproxen	Aleve, Apranax, Naproflam, Naprosyne, Naproxen(e), Vimovo
	ibuprofen	Brufen, Brupophar, Ibuprofen, Malafene Nurofen, Spidifen, Epsilon, Optalidon, Perdofemina, Perdophen, Perdotensio
	Diclofenac	Cataflam, Diclofenac, Motifene, Polyflam, Voltaren,
	Indometacine	Dolcidium
	Meloxicam	Meloxicam, Mobic

	Oxaprozine	Duraprox
Reuma	Methotrexaat	Emthexate Ledertrexate
Immunomodulatoren	Tacrolimus	Adoport, Advagraf, Prograft, Tacni
Inflammatoir darmlijden	Sulfasalazine	Salazopyrine
Antivirale middelen	Ribavirine	Virazole, Copegus, Rebetol
Kanker	Dacabazine	Dacabazine
	Fluorouracil	Fluorouracil Accord, Fluracedyl, Fluroblastine
	Flutamide	Flutamide, Flutaplex
	<i>Imiquimod</i>	Aldara
	<i>Methotrexaat</i>	Emthexate, Ledertrexate, Metoject
	<i>Methylaminolevulinaat</i>	Metvix
	<i>Vinblastine</i>	Vinblastine Teva
	Bexaroteen	Targretin
Maculadegeneratie	<i>Verteporfine</i>	Visudyne
Prostaatvergroting (Alfa1-blokkers)	<i>Terazosine</i>	Hytrin, Terazosabb, <i>Terazosine</i>

Wat kunt u zelf doen?

- Lees de bijsluiter van elk geneesmiddel goed. Vermeldt hij als mogelijke bijwerking fotosensibilisatie, wees dan erg voorzichtig met zonnebaden en zonnebanken. Vraag ook meer uitleg aan uw arts en apotheker.
- Gebruikt u dergelijke medicijnen, kom dan zo min mogelijk in de zon en zorg buiten voor extra bescherming: dicht geweven kleding, iets op het hoofd en een zonnecrème met een hoge beschermingsfactor (voor UVA- en UVB-stralen), ook bij bewolkt weer. Vermijd alleszins de zon tussen 12 uur en 16 uur, dan is ze het felst.

- Wanneer na toediening van om het even welk geneesmiddel netelroos of een eczeemachtige huidreactie optreedt bij blootstelling aan zonlicht of UV-stralen, moet u dat aan uw arts melden. Het is beter dit geneesmiddel ook later niet meer te gebruiken. Als het geneesmiddel noodzakelijk is moet u blootstelling aan zonlicht of UV-stralen vermijden. Soms is er een vergelijkbaar medicijn dat minder kans geeft op die overgevoeligheidsreactie. Bespreek dit met uw arts of apotheker.

Bronnen

www.bcfi.be/Folia/index.cfm?FoliaWelk=F27N06F

www.mijnhuid.be/zon_vriend_of_vijand_ondd.asp?group=zon&subgroup=4&subgroup_naam=De%20zon%20en%20medicijnen

www.huidziekten.nl/zakboek/dermatosen/ftxt/foto-toxische-foto-allergische-reacties.htm

<http://gebu.artsennet.nl/Archief/Tijdschriftartikel/Geneesmiddelengeïnduceerde-fotodermatosen.htm>